

Társadalmi napilap.
Megjelenik
vasárnap és ünnepnap
kivételeivel minden nap
délután 3 órakor.

Egyes szám ára:
2 fillér.

BRASSÓI UJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca
23 sz. Telefon: 110.

Kiadóhivatal: Hentschel H.
könyvnyomdája, Kut-utca 23.
Telefonszám: 356.

Kiadóhivatali ügyeket Kolostor-utca 23.
alatt lehet elintézni

A legnagyobb magyar.

Ma, április 8-án a tanuló ifjúság kegyeletes ünnepséget rendezett Széchenyi István gróf halálának 50 éves fordulójára alkalmával. Nagy ember volt ez a Széchenyi István. Legnagyobb a nagyok között. Méltán nevezte el őt legnagyobb ellenfele: Kossuth a legnagyobb magyarnak.

A magyarság emelésére valóságos reformatori szerepre vállalkozott. Igen előkelő összeköttetések között, de a mint maga mondja naplójegyzeteiben, nem a legmegfelelőbb módon nevelkedett. Tizenhat éves korában tudatára jutott tudatlanságának s „ettől kezdve megesküdött magának, hogy mindent elkövet, ha vesznie kell is, a magyar nemzet feltámasztására és kifejtésére.”

Ettől kezdve folytonosan tanul. Ismeretek szerzése végett bejárja csaknem az egész művelt világot, többnyire gyalog s csupán kenyérral s tejjel táplálkozva. Azután mintegy 40 esztendőn keresztül csak egy szórja a nagy lélek világító sugarait s áldásos melegségét.

Mint minden nagy elme, ő is a jövőbe lát. Első teendőnk, hogy tanuljunk, művelődjünk. A tudatlanság már maga kész halál. Ezért alapítja a Tudományos Akadémiát, páratlanul nagy áldozattal abban az időben. A napi sajtót s általában a közművelődést célzó irodalmat részben megteremti, részben hatalmas lendületre indítja. Ösztönzései, buzdításai, mondjuk izgatása a nemzeti politikai élet felkeltésének érdekében, mint futó tűz terjedtek az országban, úgy, hogy egyik német szellemű főúr kénytelen volt e szavakra fakadni: *«Nézzétek e fickót, ez még zavart fog okozni nekünk!»*

A tudás és művelődés csak egészséges gazdasági viszonyok között fejlődhetik. Maga a szabadság is erőtlenné és satyná, ha a nemzet nagy rétege szegény és érdektelen a gazdasági vállalatok iránt. Ezért Széchenyi reformáló munkájában az alaptétel: *a közgazdaság s ezzel a nemzeti vagyonszerzés emelése.* Csak nem hihetetlen s emberi erőt meghaladó az a munka, melyet e tekintetben kifejt. A gőzhajózás, lánchíd, vaskapu szabályozás, a hitel, mint kereskedelmi és közgazdasági erőforrás, állattenyésztés, szakszerű gazdálkodás, érdeklődés a közélet követelményei iránt s ennek biztosítására a kaszinói élet fejlesztése: mind, mind az ő munkája.

Mint ember is nagy. Fegyelmezett lélek, mely letudja küzdeni az emberi természet gyöngeségét. Erős jellem, mely keresztül tör a nagy célokhoz vivő utnak akadályain. Vallásos és istenfélő; hogy mint biztos iránytűbe, a hitbe fogozhassák földi élet forgatagába. Nemzeti hévtől telített szív az ő szive, hogy mindent, de mindent odaadhasson a hazáért. Mint oly nagyságok, melyek egyedül képesek az akkor tespedő, de még most is kényelmes, nem törődő, magának élő magyart magasabb eszmények után lelkesíteni.

A caesarok, a nagy emberek életének vége katasztrófa. Az volt az övé is. Féllette a kétségbeesésig, féllette a nemzetet a forradalomtól. S mikor Kossuth politikája és egyénisége mindinkább magával ragadta a nemzetet a szélsőségekbe, a felindulás benne csaknem prófétai jóslatig magasodik. *«En a csillagokban olvasok, — mondá könnyezve, — vér, mindenütt vér. Népfaj a népfajt fogja megszárolni. Száguldó csapatok dülnek szét mindent, a mit építünk.»*

Lelke inkább elborul s a dráma sorsfordulata a szomorú döbblingi jelenet. Ott dobbant utolsó a legnagyobb magyar szive 1860. április 8-án.

Ha a nagy emberek élete termékenyítő eszmévé finomul, mint a költő mondja, akkor ez első sorban Széchenyi életéről mondható. *Kívánatos, hogy minden magyar, de különösen az ifjúság nyítsa meg szívét e termékenyítő eszme előtt. «Akkor Magyarország nem volt, hanem lesz...»*

(gy.)

Hirek.

Brassó, 1910. április 8.

Széchenyi ünnepély. Impozáns módon ülték meg a helybeli iskolák a legnagyobb magyarnak Széchenyi István gróf halálának fél százados emléknapját. A kath. jellegű iskolák, mint rendesen és ezt dicsérettel emeljék ki, most is szent misével kezdték az ünnepélyt. A nagy Széchenyi fenkölt szelleméhez méltó ünnepélyt rendezett a főgimnázium ifjúsága e hó 8-án. Reggel 8 órakor szent mise volt, 9 órakor kezdődött az ünnepély a tornacsarnokban. A vegyeskar két gyönyörű éneket adott elő Ujsághy József zene- és ének tanár ügyes, avatott vezetése mellett, a zenekar szép indulót játszott. Az ünnepi beszédet Kolozsvári Silye Béla tanár mondta, tömör tartalmas, közvetlen hangú előadásában kidomborította a nagy Széchenyi egyéniségéből fakadó eredményeket, melyek az életben boldoguláshoz visznek. A szép beszéd nagyon tejszett úgy az ifjúságnak, valamint a közönségnek, mely beszédet holnap számunkban teljes egészében közlünk.

A róm. kath. el. és polgári leányiskola ünnepélye 10 órakor kezdődött a zárda disztermében. Dicséret illeti a Majláth önképzőkört, mert ő rendezte az ünnepélyt. A kar-ének minden száma remek volt, talán soha se énekelt a kar oly szépen és lelkesen, mint ma. Nem különben páratlanul sikerült a dialóg Széchenyi emlékére, melyet S. M. Lonilla az önképzőkör vezetője állított össze. László Elek tanító ünnepi beszéde pedig, mely igazán gyermeki szíveknek volt szánva nagyban emelte az ünnepi hangulatot. Nagyon szerettük volna, ha Brassó városának számottevőbb részét az ünnepélyen ott láttuk volna, mert úgy hisszük más véleményt alkotnának sokan a kath. és apáca nevelésről. Ujból fényes bizonyítékot adtak arról, hogy azok a jó nővérek nemcsak imára tanítják, hanem hazafias érzést is tudnak ám növendékeik szívébe csepegtetni. A Majláth önképző körnek gratulálunk!

Az állami főreáliskola az ünnep méltóságához mérten ünnepelt. Laurentzi tanár ünnepi beszéde, a zene szám és énekek, hasonlóan a szavalatok fokozták az ünnepi hangulatot.

Népszövetségi gyűlés. A népszövetség brassói szervezete kizárólag tagjai számára vasárnap április hó 10-én, délelőtt 11 órakor az el. isk. rajtermében gyűlést tart. Tárgysorozat: igazgató, tisztviselő és csoportvezetők kijelölése. A beérkezett füzetek kiosztása. *Tagsági jegy okvetlenül felmutatandó a belépésnél.*

Adomány. A katolikus német ajku hívek a beszerzendő szentségtartó még nem elegendő összegéhez még a következő adományokkal egé-

szítették ki a szentségtartó árát: Kaszik Antal, Pawelka Ernő dr., Niewald Frigyes és M. J. 10—10 K, Nowotny Károly, Schwetter Adalbert, Tandler Wenzel, Kugler Ede, Wallanka József, Brosek Regina, Orehovskya Paula 5—5 K, Gr. M. N. 4 K, Latzin Frigyes, Schneider Gyula, Stössel Károly, Zorn Adolf 2—2 K, Matza Albert és Podék Károly 1—1 K, Blecha Mária 6 K. Összesen 100 K. A szentségi Jézus fizesse meg ezerszeresen! Plebáni hivatal.

Méhészeti kiállítás. A magyar, német és osztrák méhészek 55. vándorgyűlésüket és ezzel kapcsolatos méhészeti kiállításukat Budapesten tartják f. évi augusztus 19—23. napján. Felhívjuk tanítóink figyelmét, hogy akik e gyűlésen és az ezt követő kiállításon részt akarnak venni, úgy a kiállítandó tárgyaikkal, mint a vándorgyűlésen előadásra szánt értékeikkel, bővebb felvilágosítás végett forduljanak Brassóvármegye kir. tanfelügyelőségéhez (Szent János-utca 25.). A kiállítók kiváló munkái és művei díjaztatni fognak. Utazási kedvezményről gondoskodás történik.

Az „Alkoholelleses Szövetség” 1910. évi április hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor rendes közgyűlést tart Marosvásárhelyt a városháza gyűlés termében. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Előadást tart dr. Koós Mihály min. titkár „Társadalmi feladatok” címmel. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. A tisztviselők és választmányi tagok megválasztása.

Hirtelen halál. Bunea Anna, Bunea János máv. kalauz leánya ma reggel szívrohamból elhalt.

A Mária társulat szombaton este 7—8 óráig a fiúiskola rajtermében rendes havi gyűlést tart.

Uj kut. Tavaly tűzvérségi löszraktár közelében levő kut vizétől a helyorség több legénye tifusban megbetegedett. Akkor a hatóság azonnal betömte a veszedelmes kutat. Most aztán újrásták a kutat, vizét alaposan megvizsgálták s így átadták a használatnak.

Apollo Bioskop csütörtök és pénteki műsora: Pali látogatást fogad (kacagató). Szenvedélyes trombitás (humoros). Hortobágy Magyarország legnagyobb pusztája (természet utáni felvétel). Indus idill (életkép.) Téli élet a Harz hegységben (látványos). Kifosztott énekesnő (humoros). Női divat fejlődése 60 év óta (színes tanulságos kép). Czigány asszony jóslata (dráma). Szép Ilonka (dráma). Szombaton és vasárnap új műsor. Minden előadásnál katonazene.

Rendőri hírek. Tegnap éjjel 10 és 11 óra között ismeretlen tettes vagy tettesek a Rózsátér 3. sz. udvarba behatoltak és az udvarban álló kocsibőrrészt kivágták és elvitték. A károsult Adams Mihály bérkocsis. — A Pest-szállóda egyik záratlan szobájából ellopták Tánpa György téli kabátját.

Elveszett pénztárca. Tegnap délelőtt a Kolostor-utcából a Weisz Mihály-utcába betérve egy honvéd közlegény elvesztett egy 14 koronát tartalmazó pénztárca. Becsületes megtaláló kéri a pénztárca a Hentschel-féle könyvnyomdában, Kut-utca 23. sz. leadni, hogy a kárt szenvedett honvéd pénzéhez jusson.

Felelős szerkesztő: Kölcze Károly dr.

RIETH órák, optikaiszerek, aranyárak és javítási műhelye.
„Chronologia”

Brassó, Tehénpiac 4 (A vörös csillag mellett).

Mindennemű javítások pontosan, szaktudással, gyorsan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Megrendelések ha még oly komplikáltak is szakszerűen lesznek elkészítve.

Csillagászati időjelzés naponkint. — Régi szász óvek, tűk stb, műhelyemben utasítás szerint a legpontosabban készülnek el.

Órák, arany és ezüst neműek a hivatalos fémjelzéssel vannak ellátva. — Órákért 5 évi jótállás,

Szemüvegek, órcsüptetők, Perioszkopikus és akromatikus üvegek rendelvény szerint lesznek összeállítva.

A Ciriakus cég óráit általam lesznek javítva.

Paizs Vilmos

Férfiszabó

Brassó Kórház-utca 37 sz.

Ajánlja a n. é. közönségnek e szakmába vágó munkákat pontos gyors kiszolgálást legjutányosabb árak mellett.

teljes tisztelettel

Paizs Vilmos

Angol női divatterem!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. tudomására adni, hogy

Brassóban, Kapu-utca 16. szám alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

ANGOL NŐI DIVATTERMET

nyitottam.

A fővárosban Kocsis L. és Árvai J. és Társa elsőrendű cégnél szerzett tapasztalataim, továbbá a m. kir. technológia iparmuzeumban rendezett nőiszabószaklatfolyamon nyert kitűnő bizonyítványom folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb és legmesszebb menő igényeknek is eleget tehessek. A ruhák sikeres kiviteléért kezességet vállalok. — Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

TARCZALI FERENCZ, angol nőiszabó.

a Dr. G. Schmidt főorvos és tisztiorvos féle

FÜLOLAJ

Gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfájást fülzúgást és nagyothallást, még idült esetekben is.

Egyedül kapható üvege 4 Kor.

Grósz Nagy Ferencz, gyógyszerész Debreczen, Kossuth-u. 8.

Gyógyborok

mint Malaga, sötét és aranyárga, Madeira, Scherry ugymint gyógycognac, tiszta borbárlatot ajánlják legjobb minőségben olcsó árak mellett

Lang és Theil drogeria, Brassó
 Buzasor 8. sz. — Telefon-szám 219.

Hentschel H., könyvnyomdája, Brassó, Kut-u. 23. szám.

Mindennemű virágösszeállítások egyszerű és nagyobb szabásu kivitelben mérsékelt árak mellett kapható a

Katzianer & Fink féle
 virágüzletben Kolostor-utca 29.

Telefon szám 38.

Férfiruhákat

a legújabb divat szerint gyorsan, olcsó árak mellett készít:

Beer Gusztav, férfiszabó,
 Brassó, Árvaház-utca 9.

Lakás berendezések

szolid és modern kivitelben, juhar mahagoni, paliszander fából, mindennemű színben elválal

Teyerling János

asztalosmester, **Lopiacz 26 sz.**
 Ugyan itt egy szecseszios, elegáns hálószoba berendezés is eladó.

Meres A.

Katalin-utca 11.

Telefon szám: 5.

Házicsatorna-, klosett-, vízvezeték- és fürdőszoba berendezési vállalat.

Javítások elvállaltatnak!!!

Étterem-megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

Vigadó (Redout) éttermét

átvettem.

Ajánlom előnyösen ismert konyhámat, lakodalmak és egyéb összejövetelek alkalmából.

Szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

FORKERT GUSZTÁV vendéglős.

Csatornázási munkálatok

vízvezeték closet és fürdőszobák berendezéseinek elkészítésére ajánlják magukat

mély tisztelettel

Krause Frank és Társ.

Brassó, Lensor 31—33.